

Kleine profeten 5 – Micha

Thema: wat kan ik doen?

- Inleiding op Micha (een van de bekendste kleine profeten) – 5:1, 6:8, 7:19

Micha is één van de bekendste van de kleine profeten en dat komt door 2 of 3 highlights:

Micha 5:1, over de geboorteplaats van Jezus. Komt terug in het kerstverhaal als de magiërs op zoek zijn naar Jezus.

Slide: 1 Uit jou, Betlehem in Efrata,
te klein om tot Juda's geslachten te behoren,
uit jou komt iemand voort die voor Mij over Israël zal heersen.
Zijn oorsprong ligt in lang vervlogen tijden,
in de dagen van weleer.

Een andere tekst: geen schoner spreuk – en meer van kracht – dan Micha zes en wel vers acht

Slide:

En over de kracht en radicaliteit van de vergeving door God staat er in het voorlaatste vers van Micha dit:

Slide:

Micha is zeer actueel voor vandaag de dag. Ik wil deze zondag Micha benaderen vanuit een andere tekst. Maar eerst lezen we wat er aan schort in Micha's tijd. Er is enorm verschil tussen rijk en arm. Net als in onze maatschappij ...

- Lezen: Micha 2:1-11

¹Wee hun die kwaad in de zin hebben en op hun bed boze plannen smeden. Al in het ochtendgloren brengen ze die ten uitvoer, dat ligt in hun macht. ²Willen ze een veld? Ze roven het! Willen ze een huis? Ze nemen het! Ze maken zich meester van huizen en hun bezitters, van mensen en hun eigendom. ³Daarom – dit zegt de HEER: Over dit volk zal Ik onheil brengen, een onheil dat jullie niet kunnen afschudden en waaronder jullie gebukt zullen gaan. Er wacht jullie een tijd van verschrikking! ⁴Dan zal dit over jullie worden gezegd, dan zal deze weeklacht klinken: 'Het is voorbij!' zal men zeggen.

'We zijn reddeloos verloren.

Ons erfdeel wordt verkwanseld,

het wordt ons ontnomen,

ons land onder afvalligen verdeeld.'

⁵Daarom krijgen jullie niets: niemand zal voor jullie het lot werpen wanneer het land wordt verdeeld onder het volk van de HEER.

⁶'Houd op,' zeggen jullie profeten, 'houd op met dat geprofeteer! Komt er nooit een eind aan die beledigende taal? ⁷Zou dit het zijn wat het volk van Jakob is aangezegd? Verliest de HEER zo snel zijn geduld, zouden dit zijn daden zijn?'

Betekenen mijn woorden dan geen voorspoed voor wie de rechte weg gaat? ⁸Steeds weer stelt mijn volk zich vijandig op. Nietsvermoedende, vreedzame voorbijgangers rukken jullie hun mantel af en beroven jullie van hun eer. ⁹Jullie verdrijven de vrouwen van mijn volk uit de huizen waarin zij gelukkig zijn. Jullie ontnemen hun kinderen voor altijd de luister waarmee Ik hen heb bekleed. ¹⁰Sta op, ga weg, hier zul je geen rust vinden. Dit land is onrein, het brengt bederf en vreselijke vernietiging. ¹¹Als iemand wind en valse leugens verspreidde en profeteerde: 'Ik zie voor jullie wijn en bier,' dan zou hij voor dit volk de ware profeet zijn!

- Tekst: Micha 4:3-4

³Hij zal rechtspreken tussen machtige volken,
over grote en verre naties een oordeel vellen.

Dan zullen zij hun zwaarden omsmeden tot ploegijzers
en hun speren tot snoeimessen.

Geen volk zal meer het zwaard trekken tegen een ander volk,
geen mens zal nog de wapens leren hanteren.

⁴Ieder zal zitten onder zijn wijnrank
en onder zijn vijgenboom,
door niemand opgeschrikt,
want de HEER van de hemelse machten heeft gesproken.

Preek

Ik wil jullie eerst deze slide laten zien:

Slide:

er is genoeg voor iedereen!

de Schepping biedt:

- 1) genoeg eten voor iedereen (incl. 1 dag p/w dierlijke eiwitten)
- 2) genoeg water voor iedereen (50l p.p. per dag, 20l verwarmd)
- 3) genoeg kleding voor iedereen (5 nieuwe kledingstukken p.j.)
- 4) een huis voor iedereen (15m² p.p., verwarmd & gekoeld tot 20°C)
- 5) een fiets en ov voor iedereen (of een elektrische deelauto)
- 6) een telefoon voor iedereen (plus 1 laptop per huishouden)
- 7) onderwijs en zorg voor iedereen

een uitdagend,
beschamend en
bovenal hoopvol
perspectief

aan 8,5 miljard mensen, binnen de draagkracht van 1 aardbol!

Bespreek eens even in twee- of drietallen wat dit met je doet.

(...)

Lieve mensen,

Micha beschrijft in onze tekst het vrederijk dat God komt stichten. En dat komt Hij doen, daar ben ik van overtuigd. Er komt een moment dat God zegt: en nu is het genoeg. Nu kom Ik de orde herstellen. Nu kom ik een wereld stichten vol recht, verzoening en feest. Hij komt alle onderdrukking, onrecht, armoede en uitbuiting van tafel vegen. En degenen die daar verantwoordelijk voor zijn? Die zullen hun lesje geleerd krijgen. Hoe weet ik niet, maar we zullen geconfronteerd worden met onze oneerlijkheid en macht. God komt de wereld recht zetten. Dat is de boodschap van Micha. Waarschuwend en hoopvol.

Maar er is ook een boodschap tot die tijd. Totdat die dag aanbreekt, zijn wij met elkaar verantwoordelijk om de wereld al zo vorm te geven. Micha roept ook jou en mij daar toe op. Jezus zegt het ook hè, met zoveel woorden:

Slide: ²¹Niet iedereen die “Heer, Heer” tegen Mij zegt, zal het koninkrijk van de hemel binnengaan, alleen wie handelt naar de wil van mijn hemelse Vader.

²⁴Wie deze woorden van Mij hoort en ernaar handelt, kan vergeleken worden met een wijs man, die zijn huis bouwde op een rots. ²⁵Toen de regen neerstroomde en de beken buiten hun oevers traden, en er stormen opstaken en het huis van alle kanten belaagd werd, stortte het niet in, want het was gefundeerd op een rots.

Als je naar de ongelijkheid in de wereld kijkt dan word je moedeloos. Ik wel tenminste. En als je ziet welke economische systemen we met elkaar opgetuigd hebben, vol uitbuiting en groei over de rug van anderen, dan zakt de moed je in de schoenen. Ik raak lamgeslagen. Waar moet ik beginnen? Nou, Jezus zegt het. En Micha ook. Er is je verteld, o mens, wat goed is! Gewoon beginnen met gehoorzamen.

In onze tekst zie ik twee handelingsperspectieven (beetje modern woord, uitleggen) die we kunnen toepassen. Meteen, vandaag. Daar wil ik het over hebben vanuit Micha.

Slide: Niet meer tegenover iemand gaan staan
(deze slide graag laten staan totdat de volgende aan de beurt is)

*Voorlezen 4:3: „Hij zal rechtspreken tussen machtige volken,
over grote en verre naties een oordeel vellen.*

*Dan zullen zij hun zwaarden omsmeden tot ploegijzers
en hun speren tot snoeimessen.*

*Geen volk zal meer het zwaard trekken tegen een ander volk,
geen mens zal nog de wapens leren hanteren.*

Dat is natuurlijk een grote tekst. Micha schetst een wereld zonder wapens, zonder strijd. Ook Jesaja heeft deze tekst. Het gaat over het komende vrederijk van onze God. De UN heeft deze tekst voor hun gebouw in New York vormgegeven in een prachtig sprekende sculptuur. En daarin heeft die organisatie *iets* goed begrepen: namelijk dat het niet alleen een mooie toekomst is die God gaat brengen, maar dat het ook een oproep is om *vandaag* te handelen in die Geest.

Moet je als christen dan pacifist zijn? In ieder geval moet die overweging niet ver bij je vandaan zijn, als christen. God wil een wereld zonder wapens. Daar komt Hij op uit, straks. Wat zegt dat voor ons, vandaag? Micha spreekt over wapens die bedoeld zijn voor vernietiging. Dat die omgevormd worden tot instrumenten die leven geven. Landbouwwerktuigen. Bedoeld om de wereld van voedsel te voorzien. Totale omkering.

En dat is een groots visioen, maar daaruit kun je voor je eigen leven dit destilleren: ik moet niet tegenover de ander gaan staan. Een heel groot wapen van de duivel is: afstand, verwijdering, onbegrip, polarisatie. Je ziet de boze vandaag daarin aan het werk. Dat mensen elkaar niet meer bereiken. Dat groepen langs elkaar heen praten en niet meer elkaars perspectief begrijpen. En zelfs niet meer *willen* begrijpen.

Kijk, God belooft geen wereld waar we het in alles met elkaar eens zullen zijn. We behouden, ook na de komst van Jezus, onze eigenheid. Deze wereld groeit juist doordat we als mensen verschillende perspectieven hebben. Het probleem is niet, dat we het niet overal over eens zijn. Het probleem is dat we *tegenover* elkaar gaan staan. Je niet meer verplaatsen in de ander. Maar hem of haar bevechten vanuit je eigen stellingen. Gesprekken zijn soms bijna niet meer mogelijk. Het worden al snel discussies en zomaar heb je ruzie.

God belooft een wereld waarin je je verplaatst in de ander. Waar verschillende perspectieven naast elkaar kunnen bestaan, zonder dat het leidt tot verwijdering. In het groot: geen oorlog meer. Zorg voor elkaar in plaats van de ander bevechten. En in het klein: in onze eigen levens.

Micha schetst hier een eerste handelingsperspectief: dit kun je *doen*. Niet meer tegenover iemand gaan staan. In je gezin, dichtbij. In je familie. Je vriendenkring. En ga zo maar door. Deze hele grote profetie van Micha begint in het klein. In jouw leven. Zorg voor elkaar in plaats van elkaar bestrijden. Je naaste liefhebben als jezelf. Dat is het. En dan concreet op het punt van je mening. Je inzicht. Jouw positie. Verplaats je in de ander en kijk door zijn of haar ogen. Ga naast

iemand zitten in plaats van tegenover hem staan. Het is voor mij een les die ik mezelf elke keer weer te binnen moet brengen.

En de tweede waar je nu al aan kunt werken in jouw kleine wereld is dit:

Slide: Leven van genoeg
(deze slide graag laten staan tot aan de afsluiting)

*Voorlezen 4:4: **„Ieder zal zitten onder zijn wijnrank
en onder zijn vijgenboom,
door niemand opgeschrikt,
want de HEER van de hemelse machten heeft gesproken.***

Die slide aan het begin. Ik zei daar al bij, die vind ik hoopvol, maar ook enorm confronterend. Hoopvol, omdat het dus kan! In deze wereld die God in onze handen heeft gelegd. Het *kán* dat iedereen, echt iedereen een menswaardig leven heeft. Hier. Nu.

En tegelijk enorm confronterend. Omdat het mij ontmaskert. Ik leef op te grote voet. Ontzeg daarmee plaats aan anderen. Naasten, soms dichtbij en vaak ver weg. Die hun hoofd amper boven water kunnen houden. Ik leef ten koste van die ander.

En dat is zo mooi aan wat Micha ons voorstelt. Je eigen wijnrank. Enkelvoud. Je eigen vijgenboom. Eentje. Tevreden. Niet opgeschrikt. Het goede leven. Ik wil meer zekerheid: een appelboom voor de dorst. Een bankrekening voor de toekomst. Een huis dat steeds meer waard wordt. Meer, mooier, goedkoper, nieuwer.

Micha ontmaskert dat op 2 manieren. Allereerst: God zorgt toch voor je? Heb je daar wel vertrouwen in? We bidden: geef ons vandaag het brood dat we nodig hebben. Hoe oprecht is dat gebed werkelijk? Als ik naar mezelf kijk: ik wil *veel* meer zekerheid. Dus: heb je vertrouwen in Gods zorg? Ook in de praktijk van je leven van elke dag? En de andere manier: leef dan ook zo. Leef zo dat daaruit *blijkt* dat God zorgt. Paulus zegt ergens: we hebben voedsel en kleren, laten we daar tevreden mee zijn (1 Tim.6:8). HSV vertaalt nog mooier: onderhoud en onderdak.

En alles wat je daarbovenop nog hebt: doe er goed mee. Delen, zoals God deelt aan ons. Nou, dan hebben we nog een wereld te winnen. En begin ergens. Maar kijk wel op deze manier naar je inspanningen en je bezit. Hoeveel zit daarin van mezelf en voor mezelf? Is voor mij straks die ene vijgenboom en die ene wijnrank genoeg? Ben ik tevreden met wat ik heb en kan ik daarbovenop veel goeds doen met alles wat me geschonken is?

...

Ik ga afsluiten. Bij het maken van deze preek becroop me een enorm schuldgevoel. En ik weet, daar sluit Micha immers mee af, dat God me niet zal afrekenen op mijn tekorten. Maar toch, dat schuldgevoel wil ik niet ontwijken. Rikko Voorberg zegt in een filmpje over Micha: *laten we ons realiseren dat we rondlopen met onrecht in onze broekzak en met uitbuiting om ons lijf*. Niet te snel door naar vergeving. Dat ik me schuldig voel vanwege mijn overvloedige rijkdom brengt me in ieder geval bij de vraag: wat kan *ik* doen? En ik weet dat goede voornemens stranden. En dat

het systeem te groot is. En toch wil ik deze confrontatie van Micha in mijn leven. God zet het niet voor niets in zijn Boek.

We bidden om een betere wereld. En God gaat die brengen. Maar tot die tijd legt Hij die missie in onze handen. Wereldverbetering begint als het goed is bij de kerk. Bij de kerkleden. Het verhaal gaat dat na D-day Amerikaanse soldaten in een verwoest kerkje in Normandië kwamen. Het kruis met een Christusbeeld werd onder de puinhopen vandaan gehaald. Alleen ... de handen waren er vanaf geslagen in het bombardement. Eén van de soldaten schreef met wit krijt op de dwarsbalk: mijn handen, dat zijn jullie.

We bidden om een betere wereld. Vroeger zeiden ze dan – je ziet het nog op sommige huizen - : *ora et labora*. Bidt en werkt. Op z'n vandaags gezegd: als je ze kunt vouwen, kunnen ze ook uit de mouwen. Woorden. Daden. We kennen het wel.

En Jezus verbindt daaraan een superkrachtige belofte. Hij zegt in Johannes 14 dit:

Slide: ¹²Werkelijk, Ik verzeker jullie, wie op Mij vertrouwt zal hetzelfde doen als Ik, en zelfs meer dan dat, Ik ga immers naar de Vader. (Johannes 14)

Meer doen dan Jezus? Hoe dan? Hij bedoelt: jullie zijn met meer. Jullie hart moet kloppen voor deze wereld, zoals mijn hart klopt. Hoeveel meer hart is er dan voor deze wereld? Elk paar handen van iedere Jezusvolger zal dienen in deze wereld. Dat zijn miljoenen handen van christenen over heel deze wereld. Maak Micha waar. Totdat Jezus terugkomt en het zal vervolmaken.

Amen